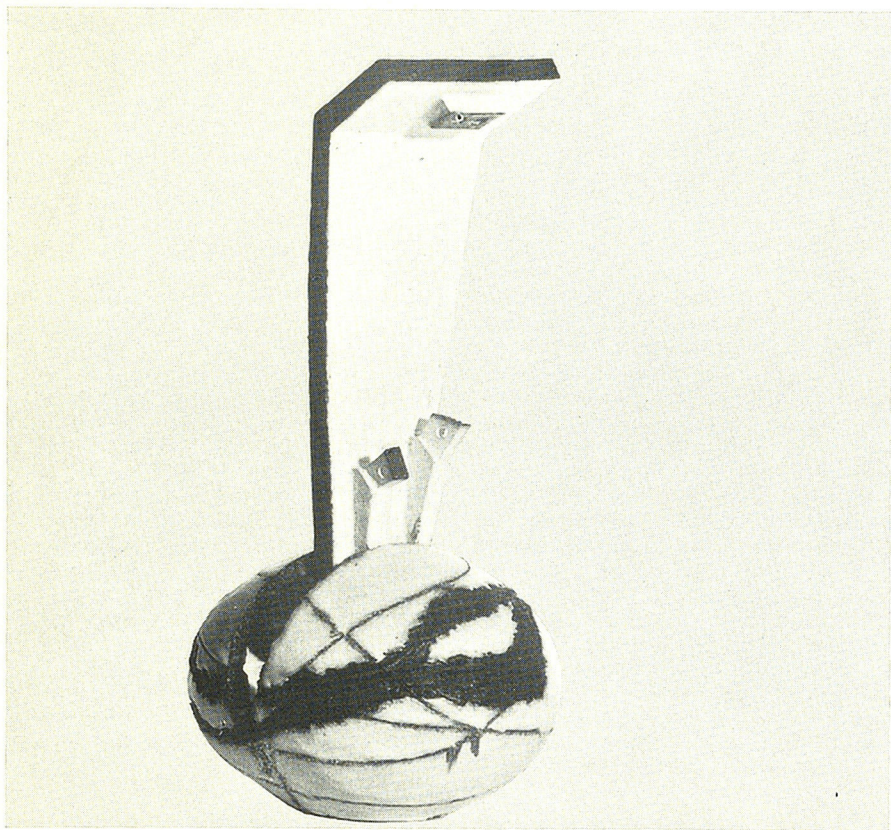

september | 68

kunstwerk van de maand

Het afgebeelde kunstwerk is
geëxposeerd in de afdeling
„Kunst na 1850”,
Maliebaan 42. (Buslijn 3)

jan de rooden

(geb. 1931)

Compositie in wit en zwart,
geglaazuurde steengoedklei,
hg 40,5 - Ø 21 cm, 1967.

Inv.nr. 15940

Wanneer in de tweede helft van de 19e eeuw, als reactie op de fabrieksproductie en stijlloosheid, ook in de ceramische kunst een opbloei ontstaat, richt deze zich wel vanzelfsprekend op vervaardiging van gebruiks aardewerk.

Zo ontstaan kannen, vazen, kommen, in het kort: handgevormd aardewerk dat voor dagelijks gebruik kan dienen. Parallel hiermede is een stroming te onderscheiden die de fabrieksceramik, die zuiver voor sier vervaardigd werd, wil vervangen door handgevormd sieraardewerk. Hieronder zou ook te rekenen zijn de ceramische kleinplastiek. Deze ontwikkeling zet zich voort tot na de tweede wereldoorlog, waarna we een samengaan van de twee parallelle stromingen kunnen waarnemen. De ceramiek die dan ontstaat heeft nog dikwijls de vormen van het gebruiks aardewerk, maar is eigenlijk niet meer als zodanig bedoeld, terwijl de ceramische kleinplastiek, mede onder invloed van de groeiende abstractie in de beeldhouwkunst, zijn eigen specifieke wezen gaat verliezen. Thans zien we dan ook in de huidige moderne ceramiek een zelfstandige ceramische kunstvorm ontstaan, die zeker mede door de vraag bepaald wordt, waarin een synthese van gebruiks aardewerk, sieraardewerk en ceramische kleinplastiek heeft plaatsgevonden. Als een voorbeeld hiervan de compositie in wit en zwart door Jan de Rooden, onlangs door het Centraal Museum verworven. Hoewel het stuk zeker als sier dienst zal kunnen doen en het onderstuk nog enigszins aan een vaas doet denken, heeft de kunstenaar van vorm, materiaal en glazuur, die typische eigenschappen van alle ceramiek, gebruik gemaakt om een gevoel uit te drukken. Duidelijk zien we de twee van wezen zo verschillende onderdelen waaruit de compositie bestaat. Het „oude” voorgesteld door het ronde ondergedeelte en het „nieuwe”, voorgesteld door het rechthoekige bovengedeelte, zojuist uit het „oude” gebarsten en het in stukken achterlatend, hangend als een dreiging daarboven.

Voor het vormen werd steengoedklei, een vuurvaste klei, gebruikt welke bij een temperatuur van 1270° C. werd gebakken. Als glazuur voor het wit werd gebruik gemaakt van titaanoxijde, hetwelk een zachte, matte tint geeft, voor het zwart een samenstelling van oxiden.

Het Centraal Museum bezit verschillende stukken ceramiek van Jan de Rooden alsmede van zijn vrouw Johnny Rolf en vele anderen, welke permanent zijn tentoongesteld in de afdeling Kunst na 1850, Maliebaan 42 te Utrecht.